

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszajáró
 vagy megőrzésre nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 12.

Aratók ünnepe.

Gyönyörű látvány nyár elején a ringó kalászszal büszkélkedő róna. Csendes időben megáll a kalász büszke, egyenes szárral s míg a rét minden virága, fűszála fáradtan hajlik pihenőre: ő büszkén daczol a nap hevével, csupán fejét hajtván meg kevésbé szerény öntudattal. Ha szellő jön, mintha sugdosásra hajolnának össze a kalászok; a mint a róna szélén meg-lendül az első néhány kalász, egy pillanat múlva utána hajlik szomszédja is; a hullám tovább terjed, megimbolyul az egész kalásztenger s az összehajló buzaszemek zizegése mint valami halk suttogás száll tova a szellő szárnyain. Ha pedig haragos vihar akar beléjük akasz-kodni, akkor mutatja meg a buza, mit tud. Egymásba hajolva, egymásba fonódva ellent állanak a tomboló vésznek s mire az kifáradtan elvonul, ott áll a kalász újra büszkén, egyenesen.

Gyönyörű a rónaság nyár elején; Isten keze látszik rajta!

S mégis nekem jobban tetszik nyár derekán a friss tarló, melyen még ott állanak szép sorjában a buzakeresztek. Itt már nemcsak Isten keze, hanem ember munkája is dicsekedik! S míg a tarlót sietnek bakákéé gyakorlótérül használni, míg fel nem szántják, addig a learatás után egy nappal már búgni kezd valahol

a határban a cséplőgép s a tarlóról fogynak, egyre fogynak a keresztek, végre más sem marad ott, mint a frissen ki-ütött fűszál s a gyakorlatozó katonák kék egyenruhája.

Másként volt az nem is olyan régen. Aratás végeztével nem a cséplőgép bűgása volt az első hang, mely a kasza pengését felváltotta. Ünneplőt öltött az arató népség ifja, örege, férfja, asszonya, leánya. A legügyesebb asszonyok koszorút kötöttek sárga kalászból, kék buzavirág-ból, haragos pipacsból, azt a legdaliásabb legény póznára tűzte, melléje állt a legszebb négy hajadon s azok sajátkezüleg tűztek három szál kalászt meg egy pipacsot a legények pörge kalapjához. A legények meg a vászoncelédeknek kedveskedtek egy-egy buzavirág-buzakalász bokré-tával, azzal összeálltak szép rendbe s megindultak vidám énekléssel a gazda háza felé. Elöl egy legény meg a négy leány a koszorúval, utána a többi, ki-ki párjával. A földesurat felköszöntötte ékes rigmusokban az »arató-gazda«, erre éljen-zett, a ki birta, kilötte puskáját, a kinek volt, a koszorút odaadták a földesasz-szornynak, a ki egy pengő forint váltságot fizetett érte, a földesur pedig meghívta valamennyit áldomásra. Párolgó bográcsgulyás, egy akó bor meg három szál czigány mellett olyan fáradhatlanul el-tánczolt az egész aratónép másnap reg-gelig, mintha két héten nem is 20 órát dolgoztak volna minden huszonnégyből. Tehették — akkor. Tudott örülni

minden arató, mert meg tudta becsülni azt a munkát, a mit végzett. Hiszen gazda, földes gazda volt csaknem valamennyi, a ki épp oly szorongva várta Isten áldását a maga pár holdjára, mint akár a földesur a maga ezer holdjára.

Hova lettek a földesgazda aratók?

Elment legnagyobb részük a régi földesurak után.

Mikor egy-egy régi nemesi kuria előtt elhaladunk, a kapu fölött ott áll még a kopott régi czimer. De ha a folyosóra lépünk, a cizementezett új padlón az új évszámot új név kezdőbetűi fogják közre, új névé, idegen névé. Ha aztán az új gazdáról kérdezősködünk, honnan csep-pent oda, igen egyforma választ kapunk. Korcsmáros volt a nagyapja a falu végén, apja már regálebélő a főpiacson, ő maga előbb a nemes ur hitelezője, aztán bér-lője, végül — utódja. S erről olyan szo-moru regéket tudna mondani az a kopott czimer a kapu fölött, mely annyira le-kiváncokzik onnan, — ha beszélni tudna!

Ugyan ki várná az új gazdától, hogy a régi kegyeletes szokásokat megtartsa? Ha akarná, sem tudná. Ugy kirina belőle, mint lábáról a feszes, egyenes, sarkantyus csizma.

De ha akarna ünnepelni, akkor sem volna kivel. A regálebélő fia beleült a földesur jószágába, a kisebb korcsmá-rok meg a rabló-hitelezésre alapított csip-csup bankocskák pedig a kiscsapat birtokára tették rá kezüket, még pedig olyan súlylyal, hogy a gazda megmaradt

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kirándulás.

Írta: Szabó Ilona.

A szegény szenvedő emberiség, kik könnyen érthető okokból nem üdülhetnek a külföldi, sőt még a hazai fürdők árnyas fasorai alatt sem, az aranyos napfény csodás ragyogásában is szürke napokat kissé kellemesebbé, derültebbé óhajtván tenni: az egész heti fáradságos kenyérkereső munka nehéz verejtékesöppeit egy vasárnap délutáni szolid kirándulással vélik letörölthetni.

S mikor a városhoz oly közel esik két oly kedves üdülő hely, csak természetes, hogy a vágy mindenkit oda indít. Közel van, kevésbé kerül, a közlekedési eszköz kényelmes; — mi kell még csalogatóbb, hogy a köznapokon agyon dolgozott ember, egy kellemes délután emlékével kezdjen a hét elején újból, a kenyéretadó munkába.

Az ilyen ember pedig, ki az olvasztó melegben is, csupa véletlenségéből, kénytelen kenyeret keresni: számító. Ennek az étellel üzlete van és nem akarja passzívakkal lezárni a főkönyvet. Ott takarít meg egy garast, ahol lehet.

A robothoz hozzászokott idegeihez elég kényelmesnek találja a gőzkereket, erszényéhez is jobban hozzásimul ennek a tarifája, mint a bérkocsiké. Ilyeténkép spekuláló ember pedig

igen sok van, mi azt eredményezi, hogy a viczinális szédítő forróságú, levegőnélküli szakaszai zsufolásig meg vannak tömve bilettás semmikkel. Mert e kupékba jutva az ember, elveszti individuálisát, megszűnik ember lenni, van egy bilettája, ami alárendeli a vonatszemélyzet teljhatalmának.

De mindegy. A kenyérért izzadó ember türelmes. Elég prakszisa van ebben s holmi kikszineség még nem hozza ki a sodrából. Ha tán némiképp izgatná is egy-más, feltűnik képzeletében a kedves kép, mi czéljánál vár reá és elcsendesíti a szárnyát bontogató türelmetlenséget...

Hogyan elégti ki szomjas élvezetét a zárt ajtók mögött kiszabadult levegőre, zöldre vágyó mohó emberiség: az már megint egyéni dolog. Mert amint kinyitott előtte a kupé zárt ajtaja s a zöldre lépett, visszakapta egyéniségét. Követheti szabadon saját passzióját. Eldobja a 25 vagy 30 kros jegyét és iparkodik elfelejteni az eddig átélt kellemetlenségeket.

Ha így felélenkülve, mosolyogva haza is lehetne jutni, egy édes, nyugodt éji álmom után mily friss agygyal, friss erővel kezdődne másnap reggel a robot!

De gondoskodva van róla, oh szánandó emberiség! hogy a mi erőt, frisséget, életkedvet összpontosítottál magadba, valahogy haza ne vigyed. Mire jó az ilyesmikkel megterhelten járnai? Nem elég az élet gondja, baja, még egyéb hiábavalóságokra is van szükséged?

Járjon mindenki a maga czókmókjával s ne szedjen fel olyasmit, mi nem illeti meg.

Vannak jólelkű emberek, akik igyekeznek az elfelejtkezőknek ezt eszébe juttatni.

Az emberiségnek az a zöme, kik kénytelenek az olcsóbbik közlekedési eszköz jóindulataira aspirálni — ha elég merészek élvezetről ábrándozni — szokásai közzé vett számításával kiszámítja magának az időt is, amíg ki akarja venni részét a jóból.

Ha letelt a terminus, jól eltöltött órák derült nyugalmával szerez újabb bilettát, mi megadja a jogot ahhoz, hogy újból átléphesse lakása küszöbét. Ilyen jogokat bárki vindikálhat magának, aki leszurta az 6 50 vagy 60 fillérjeit. Itt meg is állapodhatik egész nyugodt lélekkel és filozofálhat ameddig csak jól esik. Jogainak ugyan érvényt nem szerez.

Ha véletlenül a Püspöktúrdoban van s véletlenül a nyolcz órás vonattal óhajt s tán éppen kellene is visszajönnie, adjon hálát az Istennek, ha szerencsésen beérkezik 11 óra s néhány perczekre. Ez meglehetősen lassúság: a távolság 7 és $\frac{1}{10}$ kilométer s ennek a megjárására 3 teljes óra volna szükséges? A távolság sehogy sincs arányban az idővel. Kényelmes gyalogtempóban meglehet ennyi idő alatt tenni; a gőzerő lassabban haladna?

Kétségbejítő valóság ennek az oka, kétségbejítőbb, mintha a vonat egyhuzamban, ennyi idő alatt folyton a vágányokon czamogna.

Mire a boldog kirándulók jegyeikkel a peronra érnek a lekapsolt két kupéból még a legyek is rohanást sereglenek kifele a túlszofaltság miatt. A türelmes sokaság vár abban a

egy szál kaszával a kezében, földje pedig átcsuszott szépen a hitelező vagyónába.

Nem mese, nem álmokép ez, hanem egy rettenetes bomlasztó proceszszus, mely folyik már egész Magyarországon.

Ezért nincs ma már aratónünp. Van a helyett munkáslázadás, aratásra kirendelt katonaság, mely szükség esetén a lázongók közül is arat a halál számára.

Szivtelen, a néppel érezni nem tudó földesur, — elégedetlen, földje helyett szoczialista hóbortokra támaszkodó aratók — ki várhatna ezektől költői szépségű aratónünpet? Senki, legfeljebb valami ábrándos budapesti ur, a ki a vilamos vasuton olvasva az Esti Ujság aratási híreit, a csendes kőbányai uton elalszik s visszaalmodja a régi szép aratónünpet.

Darányi Ignác minden jóakarata mellett kivételesen igen kevés gyakorlati tapasztalatot árult el akkor, mikor legujabban aratónünpet akar megint rendeztetni csak úgy elnöki osztályból származó rendelettel.

Ne ünnepet tessék dekretálni, jön az magától. Tessék a régi ünneplőket visszaállítani, tessék a régi szellemet feltámasztani a kuriákban s bogárhátú kunyhókban, akkor rendelet nélkül fölhangzanak újra az arató-ünnep vidám dalai.

Hiszszük, hogy lesznek még e földön újra ünneplők — s akkor lesz még arató-ünnep e világon!

Dr. K. A.

A berlini polgármester kérdés.

A német lapok napok óta izgatottan tárgyalják Kaufmann polgármester esetét, a kit Vilmos császár tudvalevőleg azért nem erősített meg állásában, mert annak idején becsületbirósági eljárás következtében volt kénytelen megválni a katonaságtól.

boldog hitben, hogy majd a másik fürdőből visszajövő kocsiiban bizonyára van még a Püspökfürdő közönsége számára is fenntartott hely. Dehát ezért ember az ember és azért él, hogy csalódják. Ez is emberi dolog. De már az embertelen, ami ezután következik.

Festői és komikus látvány a szemlélőnek, kétségbeesett bosszúság a szereplőnek az eszeveszett futkosás egyik kocsiától a másikig egy talpalatnyi helyért. Mert most következnek a jogok érvényesítése. Amiből olyasféle harc származik, mikor már az ökök és a könyök dolgoznak. Keserves harc, nem hiába ez is az életből egy darab; ennek a zászlóján is az »aki bírja marja« jelige tűndöklök.

Voltaképpen hát arravalók volnának a kalauz urak, hogy a teljhatalmuk alá rendelt jámbor pasasokat úgy ahogy bezárkazzák; de akkor miért szorult volna a szótárba az »ignorálás«? — A kalauz urak szivességére apelláló, könyörgő, rimázkodó publikum nem nyer semmit, csupán megtanul egy axiómát, hogy: az ignorálás a fürdő vonatok személyzetének kizárólagos privilégiuma.

Egyetlen kötelességet ismernek csak: hogy lámpásaik mielőbb égjenek, mit vigan lóbálva kezeikben, még vigabban belesipolva az őket körülvevő rimázkodók füleikbe, győzelmes, harásány hangon jelzik az indulást.

De még csak rá sem pislantottak azokra a bizonyos semmikre, akik egész sereggel hátszék egy parányi helyet. A boldogabbak, kik fenn gyönyörködtek az alatt fel s alá fut-

A liberális sajtó sajnálatát fejezi ki a császár elhatározása fölött és hangsúlyozza, hogy kár volt a becsületnek katonai és polgári fölfogása közötti ellentétét ismét eltérbe helyezni. Még a centrum-párti és konzervatív lapok sem helyeslik az államfő döntését, miután azonáltal azt tanácsolják Berlin lakosságának, hogy nyugodjék meg a császár elhatározásában. Egyes lapok azt hiszik, hogy báró Hammerstein belügyminiszter állása az eset következtében megrendült.

A gazda és a politika.

Aratás mindenütt az országban. A mezőgazda reménykedve várja verejtékes fáradságának, — egész évi küzdelmének jutalmát. Aggódva tekint az eredményre, mert létfeltételei között a legfontosabb. Hogy miért legfontosabb, mert kényszerű helyzete oda sodorta, hogy csakis arra kell törekednie, a mit leghamarabb pénzzé tehet gazdaságából, mert nyakán minden teher, a mitől szabadulni óhajt. Határidőhöz kötött vételei — a termőföldre nehezedő sokféle adók özönéből való kibontakozás — mind aratás utáni terminussal végződnek. De hány kérdés van még a mezőgazdánál, a mely megoldását az aratás utáni kedvező körülményektől várja.

A mezőgazda kényszerű helyzetéből folyik, hogy a buzatermeléssel egy kártyára tegyen föl mindent. Mert azt a leggyorsabban piacra viheti és pénzzé változtathatja.

Mióta országos csapássá vált a sertésvész, állattenyésztése is legutolsó sorba került. Mivel anyagi szükségénél fogva hosszabb forgalmu gazdasági üzletág jövedelmezőségére, — mint az állattenyésztés is, — nem képes várni. Így tehát a kalászosok természetét forcirozza. Ezen kalászos termelés-hajszolásnak a következménye a használható legelők — kaszálók — feltörése, szántófölddé változtatása — az állattenyésztés hátraszorítása.

Ezen felül az általános csapássá váló mindennemű gabonapusztító rovar nagymérvű fellépése.

A növényi betegségek (rozada, üszög stb)

ezrei, az időjárás szeszélye, mind oly jelesek, melyek rendes kísérői az egyoldalú termésnek és elég ok arra nézve, hogy a mezőgazda remegve várja az aratás szerencsés eredményét. Ez a termelési szempont.

Nézzük gazdasági politikai szempontból. Hitelviszonya rossz, a pénz drága — gyáripára a mezőgazdaságnak nincs. Eladható terményét-jőségát a külföldi védvámok ostorozzák, mivel nyers terményeit itthon feldolgozni nem tudja, minden értékesítendő gazdasági cikkeknek ára a külföld vámpolitikája után irányul.

Ehhez járul a lesekedő mozgó tőke és a közvetítő kereskedelem polypkarja, mely millió csápjával a mezőgazdaságot életerejében támadta meg.

Bármely oldalról vesszük, bárhová tekintünk, a mezőgazda helyzete nem javul, hanem következetesen rosszabbodik. Így azt látjuk, hogy bármely eladásra való cikke van a gazdának, a vélt normális ár helyett megdöbbenéssel párosult csalódással kell tudni rajta. Elég a gabonatözsde jelentéseit olvasni, hogy ámulattal lássuk, miszerint — dacára a sok panasznak, hogy rozsdá, üszög, aszály pusztít az országban, — a terményárak következetesen hanyatlanak.

Ily körülmények között ne csodálkozzunk, ha a munkás nép is megindulás nélkül elhagyja azt a földet, a mely őseit, őt és hozzátartozóit táplálta, a hol a költő »Aranykalászos rónaságról« dalol, ridegen elhagyja ősei tűzhelyét. Miért hangzott el a munkába menő nép ajakán a dal. A felelet egyszerű reá — lezárta a nélkülözés — a nyomoruság. Elmegy jobb hazát keresni, a messze idegenbe. És nem képes semmiféle hatalom megakadályozni sem igérettel, sem erőszakkal. Bizalma megtört, — reménye nincs.

Darányi földmivelésügyi miniszterünk törhetlen akarattal követ el mindent, a fölmerült bajok enyhítésére, de az ő bámulatos tevékenysége is kevésnek látszik a sok régi mulasztással szemben.

A gazda-osztály és a földmivelő nép válságos helyzete hozta fölszínre az agrár-kérdést. Eppen így merült föl az 1890-es évek elején a külföldön is az agrár-kérdés. De míg más szerencsésebb államokban is a több ol-

kosó szerencsétleneken, szélesre nyult ábrázattal, ironikus mosolyal, nevetéstől elfojtott hangon kiáltják, csak hölgyeknek nincs hely! Igen épületes s még sem sértő. Legalább a hölgyek nem sértődnek meg. És igazságuk volt, mert hát az is döntő, hogy az ilyen udvarias nyilatkozatok, kiknek ajkairól hangzanak el. Gyönyörű fényt vet mindenestre a mai ifjuság jellemére, mely a jövő rozoga épületének oszlopa leend. Vigasztal benne csak az, hogy az ember sejti s körülbelül felismeri bennök az utcasarkokat díszítő példányokat, kik szemtelen fikszirozásuk, botrányos megjegyzéseik egész magaviseletök által a kancsukára valóznak méltók. Ez talán segítene.

Akinek jó erős ökle s elég hegyes könyöke volt, az kiteszigált magának valamennyi kis helyet, de akibe beleszorult egy parányi szerénység, aki bizott a kalauzok ismert kötelességébe: az ott maradt.

Ha az a kedves s meghatóan komikus epizód megtörténik a fürdői vonat részvénytársaság igazgatóságával, vagy mondjuk csak egy tagjával, hogy hapon marad valamelyik fürdő perronján számtalan szenvedőtársal, még némileg biztathatná a kirándulókat s reménység, hogy máskor hasonló elkerüléseül legalább két kocsival többet vonszolgatna a közúti mozdonya — az utazó publikum megváltására. Mert az a mozdony türelmes és szolgálatkés. Csak kissé több szemet és vizet óhajt, ha több erőt kívánna tőle. Ilyen alkalmakkor pedig lelkiismereti dolog a takarékoskodás. És semmi esetre sem jutna csödbe a részvénytársas-

ság; jutna még osztalék bőségesen, ha megfelelő erővel, megfelelő mennyiségű kocsiikkal közlekednék. És akkor nem idegenednék el a közönség a kirándulóktól; a részvénytársaságnak, a fürdőberlőnek is jól menne, az agyongyötrött kirándulók többé nem panaszkodnának.

De az ilyen miserális állapotok aligha fognak megszűnni egyhamar, arra vall legalább a kalauz urak egyikének magas filozófiával tett talpraesett megjegyzése: Ne számíton mindenki vasárnapra! . . . Ki hitte volna, hogy a közönséges sapka alól is kipattan a szellemesség tűzzikrája? — Már most szegény hivatalnok, mesterember, meg lsten tudja miféle kenyérrért izzadó teremtés, ki egész héten kenyéretadó eszközéhez van lánczolva, tépje szét e lánczot s élvezzen hétköznap, ha éppen élvezni akar, mert ezt a kalauzi magas filozófia így diktálja.

Mikor e szellemes dinamitbomba a hoppon maradt publikum közé robbant, amily sietéssel csak tudott, elszuszogott terhével a mozdony, nehogy fölébe érjen az illetékes egyének a válasz viczinális vicczére. Számíton a közúti a vasárnapi közönségre! Ki mondta ezt? ki tudja, de okosan mondta.

A visszamaradottak méltatlankodva fogták körül az állomásfőnök urat ki érvekkal próbált győzni és vigasztalni. Ez érvekknek azonban sem lábaik sem gőzerejük nem volt; nem sokat értek tehát. Némelyek mégis elfogadva a főnök ur proponálását, saját gőzkerekeikre bízva magukat, gyors tempóban legyalogoltak

dalú közgazdasági termelés a válságnak ezek között való megosztásával a helyzet nehézségét könnyíti, — addig a mi egyoldalú agrikulturn hazánkban a válság egész terjedelmében a mezőgazdaságra nehezedik és félelmes veszéllyel fenyegeti fennállásunk alapját.

A mezőgazdasági helyzet válsága eléggé bizonyítja azon jogosult szemrehányást, hogy irányadó férfiak igen kevésbé vagy éppen nem foglalkoznak egész komolyan mezőgazdasági politikai kérdésekkel, a mely bármelyik pártban helyet találhat. A gazdatársadalomnak is meg kell mozdulni; még nem késő. Csak az egyesült erő képes eredményt létesíteni az agrárkérdések helyes keresztül vitelére. Mert igaza van egyik jeles tehetségű közgazdasági irónknak, amikor azt mondja: »A magyar agrár-mozgalmaknak csak akkor várhatjuk igazi áldásos eredményét, ha azokat szervezett gazdatársadalom függetlenül, minden más befolyástól maga fogja irányítani.«

K—y Andor.

Városi közgyűlés.

— II. nap. —

A közgyűlés második napján alig jött fel 5—6 városatyja s ezeken kívül 8—9 tisztviselő volt jelen a tanácskozáson.

Csendes lefolyású volt a gyűlés, csupán az egyfogatúak kérdésénél kerekedett hosszabb vita, a mely a tanács javaslatának győzelmével végződött.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, Hlatky Endre, Milibák József, dr. Sarkadi Lajos, Schütz Albert, Stern Hermann, dr. Dési Géza, dr. Döry Ferencz, Hann Lajos, Weimann Béla, Rimler Károly, Istvánffy István, Lukács Ödön, Gerő Ármín, Komlóssy József, Dús László, Busch Dávid, Ragány János.

Az első napi közgyűlés jegyzőkönyveit észrevétel nélkül hitelesítették s a folytatólag következő ügyeket tárgyalták le a következőkben:

A sertésvásár berendezése.

A tanács bejelenti, hogy az új sertésvásártér feltöltése és berendezésére megtartott árlejtésen hét pályázó vett részt. Pályáztak: Incze Lajos és társa, akik 20·3%-ot engednek a költségvetésből; Madarász Gyula és társa 18·5%-ot, Munk Jakab 6%-ot, Weimann Béla 17%-ot, Guttman József 16%-ot, Hann Lajos és Kesztücs János 11·5% és Rimanóczy Kálmán és Rendes Vilmos 19·5%-ot hajlandó engedni. Ezek szerint a legelőnyösebb ajánlatot Incze Lajos és társa adták be s ennek az elfogadását javasolja a tanács a közgyűlésnek.

Hann Lajos kifogásolja, hogy a sertésvásártéren az aklokot kátránnyal akarják fedni, holott alig 300 korona költségtöbblettel zsindeletre lehetne építeni, amely 15 évig is eltartana, míg a kátránypapír alig 2—3 évig tart. Ez iránt indítványt tesz.

Busch Dávid elismeri, hogy a zsindelet tovább tart, de akkor meredekebben, magasabbra kell az aklok tetejét építeni s így többé kerül. Próbaképpen új rendszer szerint lesz a kátránypapír alkalmazva. Ajánlja az eredeti tervezet elfogadását.

Komlóssy József hozzászólása után elfogadták a tanács előterjesztését s a munkálattal Incze Lajos és társát bízták meg.

*

Gerő Ármín r. főkapitány, megválasztása előtt mint alkapitány évi 600 korona személyi pótlékot kapott a várostól, az új bűnvádi eljárás behozatalával megszaporodott teendőinek végzéseért. Felmerült az a kérdés, hogy jelenleg mint főkapitány, továbbra is kapja-e ezen személyes pótlékot. A jogügyi bizottság ellenkező véleményt adott. A városi tanács oly érteimű javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, hogy Gerő Ármín főkapitánynak ez év végéig adja meg a város az eddig élvezett 600 korona személyi pótlékot.

Dr. Döry Ferencz ellenzi a pótlék megadását, mert a jogczim erre megszűnt. Amit eddigi főkapitánysága alatt felvett Gerő Ármín ez összegből, fizesse vissza.

Beöthy László főispán helyesli a tanács javaslatát, mert az összeget ez évre megszavazták Gerő Ármínnek.

Dr. Döry Ferencz indítványát visszavonván, a közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta.

A rendőrségnél jelenleg egy rendőrbiztosi állás van üresedésben. Gerő Ármín főkapitány előterjesztést tett, hogy ezen állás beszüntetésével egy rendőrfogalmazói állást szervezzen a város. A változtatás költségtöbbletet nem okoz, mivel a fogalmazó dotációja egyenlő lenne a rendőrbiztos fizetésével. A tanács a főkapitány előterjesztésének elfogadását javasolta a közgyűlésnek.

Elfogadták.

Az egyfogatúak száma.

Az egyfogatú bérkocsisok panaszára Gerő Ármín főkapitány olyan javaslatot terjesztett a tanács elé, hogy a bérkocsisokról szóló szabályrendelet módosításával az egyfogatúak számát 100-ban állapítsák meg. Addig ne adjanak ki új engedélyt, amíg a számuk százon alul nem csökken.

A városi tanács ezzel szemben javasolja, hogy térjenek a főkapitány indítványára felett napirendre s várják be, hogy a villamos vasut kiépítése után milyen helyzet áll elő.

Gerő Ármín hosszasan indokolta, különösen rendészeti szempontból, indítványának helyességét s azt elfogadásra ajánlta.

Hlatky Endre pedig a tanács javaslata mellett szólalt fel. Szaporítsák a kocsik megállóhelyeket s a rendőrség gyakorolja jogát a bérkocsik rendbentartására nézve.

Dr. Sarkadi Lajos azt fejtette, hogy már most csökkenteni kellene az egyfogatúak számát, hogy a villamos vasut kiépítésekor minél kevesebb bérkocsis maradjon kenyér nélkül. Ha számhoz lesz kötve az egyfogatú bérkocsis, jobban meg lehet követelni tőlük a rendes, tiszta kocsikat. Elfogadja a főkapitány indítványát.

Dr. Dési Géza hosszasan, szépen beszélt a tanács javaslata mellett.

Schütz Albert magyarázta a bérkocsisok mai helyzetét.

Még többen szólottak a kérdéshez, a mely után a tanács javaslatát fogadták el.

Faludi Soma volt rendőrmester özevénynek 600 korona végkielégítést kegydíjképp megszavaztak.

Még néhány apróbb ügy és szabadságidő engedélyezése után a közgyűlés véget ért.

a rontói órházhoz, hogy legalább a belényesi vonat el ne fusson az orruk elől. Akik a kirándulás kellemességei közé programba vették e két kilométeres távgyaloglást is, azok matematikai számítással éltek az idővel s takarékoskodniok kellett vele. Ha már a lemaradás után bérkocsit sem kaptak a fürdőben, nem várhatva az utolsó fürdői vonatra, pár negyedórával hamarabb akartak bejutni a belényesi vonaton.

Gyönyörű képet nyújtott a rontói órház a fázástól reszkető, boszuságtól méltatlankodó publikumával, a hűvös nyári éjszaka homályában.

Az unalomig való várakozásban egy férficsoport élénk eszmecserebe merült. Közülök egy jól ismert uriember az ór ama vigasztalására, hogy a Belényesiről is lemaradnak, mert a Félix-fürdőben kétszáz ember maradt le az előző vonatról, azt felelte nagy igazsággal:

— Hát mondja kérem, mit csinálók én, ha pl. nekem benn a városban mondjuk fél kilenczre randevum van s az amolyan üzleti randevu, ami megfoghat nekem kétezer vagy kétszáz vagy hát akármennyi forintokat. Ha én a közuti jóvoltából a pontos időről lemaradok, az üzlet nincs megkötve s ez nekem kárt jelent. Valóság ugy-e? Hát most ki kárpótol engem? A közuti biztosan nem. Kiszámítom magamnak perczre az időt, lemaradok: megbuktam mindenképp.

Igazsága volt, mert megtörténhetik ez is, ehhez hasonló is, talán még életbevágóbb is. De hát ne tessék vasárnap kirándulni.

Az a kis csoport, akinek az orra előtt elindított vonat nem vitte el tökéletesen az egyéniségét, akiben még maradt egy csöpp energia, hogy Rontóig gyalogolhasson, majd begyalogolhatott a városba is. Már egyntal, hiszen mindegy az. Ez is a belényesi vonatszémélet jövöltábol. Csodálatos, mily egyöntetűek a kalauzok!

Csak szerény ember ne szülessen; az nem tud sehogy sem érvényesülni. A szerény ember maffa. De nem annyira, hogy a sok ki ne hozza sodrából egy kicsikét. A szerény is megszűnik szerény lenni, mikor látja, hogy csupa jóindulatból, elég nyersen minden kupé lépcsőjéről vissza-vissza-integetik. Szándék nincs bennök, hogy azt a 12—14 embert még a többi közé elhelyezzék. A türelem is megszűnik s hivatkozások történnek holmi leszurt 60 fillérekre s emlegettetnek bizonyos jogok. Sürgős interpellációk menesztetnek a kötelességükről elfelejtkezett alkalmazottak humanizmusához. Valaki megpróbál egy hivatalos helyiségbe behatolni, talán lekenyerezéssel sikerültnek hiszi, de itt is előbb jártak mint ő. Végül mindennemű methodus igénybevételével, erőszakkal bejut a kis csoport abnormis állapotú, éretlen szociális kompániába, de ahány tagja annyit fele. Ez mindegy volna, de az abnormis szociálitást brutálisok. Ez is mindegy, akinek élet-halálküzdelmébe került egy tevénytűnyi kis hely: becsülje meg s viselje magát csendesen.

Végre ott van Velence. Atszállítás. Hogy ez micsoda veszekedés, láрма, czivakodás, rendőr

után kiabálás s talán verekedés közben történt meg, arról csak annak van fogalma, kinek hónapok mulva is fülébe cseng a megható symphonia...

Akinek sikerült az átszállás holmi nehézségek legyőzése után, némileg magához térve kezdené ismeretséget kötni önmagával, de a diszkrét homályu kupékban látószervei nem működhetnek. Bizonyára ez is takarékoskodás, mert lehetetlen, hogy a viczinális olyan kedélyes legyen, hogy szerelmes párok számára rendezze be a fülkét. Ma jőnevelésűek a szerelmes párok, nem szeretik a nyilvános szereplést.

Szomorú, de való; sokan valának részesei e kirándulásnak az Urnak 1901. esztendejében a VII. hó 7. napján. Tehát elég aktuális a leírása. Ambár mindaddig aktuális marad, míg a m. tisztelt részvénytársaság igazgatósága kegyes jóindulattal e mizériális állapotokon nem változtat.

S mivel egész életünkben a csalógató reménység messziről hívogató szines lámpása után ballagunk, most is e halvány fénybe bízva: hiszszük, hogy ilyen kétségbeesés bosszantó s kacagatóan komikus momentum többé elő nem adja magát. Azonban e hitünkben is épp oly keservesen csalódhatunk, mint mindenben e bolygó földtekén. S ha csalódunk! — propagandát csinálunk a bérkocsisoknak, hizzanak legalább a konflislovak...

Szegény egy város, melynek, ha van is valamije, sóhajtván kénytelen rámondani: bár ne volna — ha ilyen!...

UJDONSAGOK.

Falkainál 36.000 koronát találtak.

Falkai elfogatásának részleteiről beszámoltunk, most alkalmunk van hiteles adatok nyomán kiegészíteni s most már hivatalosan is megerősítik az elfogató tényét.

A budapesti rendőri főkapitányság sajtóirodája hivatalosan publikálja már az elfogató tényét. A hivatalos kommunikó így hangzik:

A postakincstár kárára elkövetett sikasztás tettesét, Falkai László postakihordót a budapesti rendőrség által megállapított lakásán a newyorki főkonzulátus közbenjárására az ottani rendőrség letartóztatta. A kiadatási eljárás a siker biztos kilátásával folyamathoz tételt.

A rendőrséghez ma éjjel érkezett kábeltávirat szerint a sikasztónál 36 ezer korona készpénzt lefoglaltak.

Rédey s. k.

ker. kapitány, főkapitányi titkár a sajtóiroda vezetője.

Falkai László tehát nem kerülte el a sikasztót, a büncsök végzetét. Harmadik hónapja, hogy páratlan ügyességgel megugrott. Negyvenezer korona készpénzt csemt el a rábizott hivatalos pénzekből és — a mint már akkor megirtuk — a postán csak délután 6 órakor tudták meg, hogy Falkai reggel 9 órakor megugrott. A táskáját az alkotmány-utcai palotában elrejtette, ő pedig gyalogosan elment az édes anyjához Pátyra, átadott neki 2000 koronát és elment tőle, de már civilizáltan azzal, hogy Bécsbe utazik. Ettől az időponttól fogva nyoma veszett. Pedig talán egész Magyarország őt kereste. Látni vélték majd Budán, majd Székesfehérvárott, Szegeden, Zágrábban, szóval mindenütt, a hol egy magas termetű, barna ember megfordult, azt máris Falkainak nézték.

Ő pedig e közben páratlan furfanggal kijutott New-Yorkba. Mindenütt harmadik-negyedik osztályon utazott és annyira óvatos volt, hogy majd tíz hétig tartó barangolás alatt nem költött el csak hatszáz forintot. New-Yorkban rendőri felügyelet alá helyezték abban a pillanatban, a mikor partra szállott. Ő azonban gyanútlanul lakást bérelt magának és — mert azt hitte, hogy teljes biztonságban van — több levelében megírta Budapestre a címét is. Ezt a címet a budapesti rendőrség már napok óta tudta.

Vasárnap óta szakadatlanul jöttek a new-yorki táviratok. Végre, mikor minden valószínűség mellett szólt, hogy a kit New-Yorkban, a Budapestre is megtelegrafált helyen őriznek, tényleg Falkai László, akkor főkonzulunk kérelmére az amerikai rendőri igazgatóság letartóztatta Falkait.

Rögtön kikutatták kofferjét és abban ügyesen elrejtve megtalálták az elsikkasztott pénz nagy részét 36.000 koronát.

Néhány nap múlva New-Yorkba utazik a verseny-utcai postahivatal két tisztviselője, a kik személyesen ismerik Falkait és azzal a két detektívvél, a kit a főkapitányság küld velük, visszahozzák Budapestre a sikasztó pénz levélhordót.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Megtakarítás a színházépítésnél.** A jegyzőkönyvi köszönet nem sokba kerül annak, aki adja, de néha aztán komikussá válik az idők következtében. Nagyvárad város közönsége meg volt hatva s lelkesedett, mikor a mérnöki hivatal előterjesztette, hogy a színház építésénél 60.000 korona a megtakarítás. Volt nagy öröm és sietett a törvényhatóság jegyzőkönyvi köszönetet szavazni a Fellner és Helmer bécsi cégnek, amiért oly szűkre tervezte a színházunkat. Es multak az idők, míg egy szép napon előállott a mérnöki hivatal, hogy a színház világítása folytán 13.000 korona költséggel munkáslakást kell építeni. A főmérnök azzal védekezett, hogy a színház építésekor ezt az építkezést elodázták. A megtakarítás — ugymond — azért állott elő, mert ilyen dolgokat elhalasztottak. Tehát így érte el a város azt az örömmámorba ringató megtakarítást. Aztán jöttek a csütörtöki közgyűlésen a diszletek. Ezek egy részét újból kell festeni, megrövidíteni, mert a méretek nem felelnek meg a mi színházunknak. Ujabb kiadás a hozsannával fogadott megtakarításból. Ki a hibás? A festő? Nem! A színházi bizottság érdemes elnöke kijelentette, hogy a tervező Fellner és Helmer adott rossz méreteket a diszlethez. Es mi minden jön még elő, amely apasztani és elnyelni fogja azt a megtakarítást, a mely csak a papíron van. — A városi közgyűlés még egyszer szavazhatna jegyzőkönyvi köszönetet a bécsi cégnek. Hisz ugy sem kerül semmibe!

* **Eljegyzés.** Nagyvárad leányvilágának bájos tagját Szokoly Annuskát, Szokoly Tamás ügyvéd leányát eljegyezte Hermann Aladár kir. ítélőtáblai tanácsjegyző.

* **Vilmos huszárok gyakorlatai.** A nagyvárad 7-ik huszárezred nyári ezredgyakorlatai e hó 25-én veszik kezdetüket s egy egész hónapig tartanak. A nagyvárad ezredhez tartozó s jelenleg Debreczenben állomásozó divízió e hónap 15-én érkezik városunkba Leonhardy báró ezredes vezetése alatt. Egy napi pihenő után az egész ezred Arad felé indul s Mikalaka, Glegovác, Csiszér és Monduslak környékén fog táborozni, ahol az ezred brigád gyakorlatai lesznek. Az ezred augusztus 24-én fejezi be gyakorlatait s 26-án érkezik vissza Nagyváradra. A tervezetet már ezredparancsban is közölték a legénységnek.

* **Egy nagybirtok új gazdája.** Aradról jelentik, hogy Schweiger József volt nagyhalmági birtokos 18000 holdnyi birtokát 700000 korona adósságért elárverezték. A birtokot egy konzorcium vette meg 510000 koronáért ipartelepek létesítésére.

* **A Fő-utca kövezése.** A Fő-utca kocsintjának újra burkolása már elodázhatlan volt. A bérkocsik és más járművek állandóan veszélyben forogtak a gidres-gödörös uton. Nem is az a hiba, hogy átburkolás alá vette a város ezt az utat, de a költségvetésnél egy kis hiba esett. A városi mérnöki hivatal ugyanis elszámította magát a költségekre nézve. Még nem fejezték be a munkát s már is tetemes, pár koronával többekéült a munka, mint amit a mérnöki hivatal az egész munkára előirányzott. Így aztán más munkálatok maradnak el a Fő-utca átburkolása által.

* **Tisza István gróf beszámolója.** Az ugrai kerület országgyűlési képviselője holnap (vasárnap) a komádi választóknak fog beszámolni az elmúlt évbeni politikai szerepléséről. Ugy **Tiszákék**, valamint a kormánypart vezetői remélik, hogy nagyobb tömeg hallgatja végig a beszámolót, mint **Ugrán**, az elmúlt vasárnapon.

* **Mentő-tanfolyam Nagyváradon.** Mint már irtuk, a budapesti mentőegyesület ma, szombaton, továbbá holnap és holnapután tanfolyamot rendez a tűzoltó őrtanya nagytermében, a melyen bárki részt vehet. Mindenkit érhet baleset s ezért igen óhajtottó, hogy minél többen szerezzenek némi tapasztalatot az első segélynyújtásról, amelyet baleset idején ember-társának javára érvényesíthet. A tanfolyamra vonatkozólag a hivatalos értesítést ismételtelen leközöljük:

Alulírottak, mint Nagyvárad város és Biharvármegye iparügyeinek hivatott gondozói, értesítjük a gyár- és ipartelepek tulajdonosait, hogy a budapesti önkéntes Mentő-Egyesület a gyári és ipari alkalmazottak számára tervezett mentő-tanfolyamok egyikét ma, f. év július hó 13., 14., és 15. napjain Nagyváradon, a tűzoltó őrtanya nagytermében fogja megtartani. A tanfolyam előadója dr. **Aczél** Károly egyesületi ellenőrző orvos ur lesz, a ki az előadás idejét a déli szünetben d. u. 1—2 óráig állapította meg. Az előadás célja a gyári és ipari alkalmazottaknak a balesetek alkalmával, az orvos megérkezéig szükséges tudnivalókban való kioktatása. A midőn a fentieket a t. cím tudomására hozzuk, egyben tekintettel a tanfolyam humánus célzatára, felkérjük, a megnevezett napokon, gyárának, illetve ipartelepének technikai vezetőit, elömmunkáit és mind azokat, a kik valamely balesetnél az ipartelepen az első segélyt nyújtani hivatva, illetve alkalmazásuknál fogva rántalva lennének, berendelni sziveskedjék. Önként értetődik, hogy ugy magát a t. címet, mint más érdeklődőt is a tanfolyamon szivesen látjuk. A midőn még egyszer kérelmünk teljesítésére az ipari alkalmazottak érdekéből is újból felkérjük, vagyunk Nagyvárad, 1901. július hó 4-én. Az iparfelügyelőség nevében **Pozsonyi** László, kir. ker. felügyelő. A nagyvárad ker. és iparkamara nevében: **Janky** József, elnök. Dr. **Sarkadi** Lajos, titkár.

* **Rendőrbiztos helyett fogalmazó.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnapi közgyűlésében elhatározta, hogy a főkapitány javaslatához képest a megüresedett rendőrbiztos állást beszünteti s e helyett egy rendőrfogalmazói állást rendszeresít. Ez a változtatás költségvetés nem okoz a városnak, mivel a fogalmazó fizetése megfelel a biztosi fizetés összegének. Mint értesülünk, az új fogalmazói állásra **Mendelényi** Béla tb. rendőrfogalmazó, lapunk volt kiváló munkatársa van kiszemelve. A derék tisztviselő már hosszabb idő óta van a város szolgálatában s felebbvalóinak elismerését érdemelte ki tehetséges és buzgó munkásságával.

* **Halálharc-játék.** Hihetetlenül hangzó hírt közölnek Mainzban. A mainzi népiskolai tanítók egy megfoghatatlanul különös mániát fedeztek föl az elemi népiskolai tanulóknál. Rájöttek, hogy a leányok és fiúk a kezük fejét a csuklóáál idősebb társaik által addig dörzsöltetik az ujjakkal, míg a csuklóról lehámlik a bőr. A gyerekek ezt egymásközt halálharc-játéknak nevezik. Eddig is igen sok iskolásleány és fiú került kórházba ejáték miatt, amely Mainzban járványszerűleg terjed.

* **Pórol járt kivándorlási ügynök.** Jokl Henrik, a bácskai híres kivándorlási főügynök egyik megbízottjának szomorú esetéről értesítenek bennünket. Jokl ugyanis már évek óta üzi a kivándorlás közvetítését s e jól jövedelmező foglalkozás miatt el is hagyta tanítói állását is. Minthogy pedig a kivándorlók legnagyobb része időközben lerongyosodva és mindenéből kifosztva visszatért, Jokl nem igen mert többet a községekben megjenni, hogy azonban a busás jövedelemtől el ne essen, ügynököket fogadott, a kik bejártak a falukat s a szegény népet kivándorlásra biztatták. Egyik ilyen ügynöke volt Joklnak Vuits Jásó, a ki különösen a szerbek közt tudott híveket toborozni a kivándorlásra. Vuits sok szerencsével

dolgozott, de végre őt is utólért a nemezis. A múlt évben ugyanis Gara vidékéről ötven családot csábított el a kivándorlásra, a kik azonban ez év tavaszán visszatértek s azóta a legnagyobb nyomorban színylődnék, mert a mijük volt, azt eladták s a pénzüket az utazás fölemésztette. Ezek közül néhány család Vitomirov Dusán, Vargics Nesztor, Avramovics Dusán, Csipics Ferán, és Nyikerics Jócó több más munkásokkal a garai határban arattak. Tegnapelőtt Vuits ezt az arató társaságot kereste föl, hogy őket a kivándorlásra fölbiztassa. Alighogy odaért, az említett arató munkások, kiket egyszer elcsábított és tönkretett, körülfogták Vuitst: a mielőtt támadói elől menekülhetett volna, leütötték s azután a földön fetrengő embert addig taposták, a míg élet volt benne. A mikor bosszujokat így kitöltötték, a holttestet bedobták egy árokba. Az esetről értesült a földbirtokos Rittinger József is, ki rögtön értesítette a hatóságot mely a Vuits agyonverésében résztvevő munkásokat letartóztatta.

* A khedive Konstantinápolyban. Konstantinápolyból jelentik, hogy a khedive főleg azért látogatta meg a szultánt, hogy sógorával Mahmud basával kibéküljön. Ez utóbbi jelenleg Egyiptomban tartózkodik és két fiával csak úgy hajlandó visszatérni, ha a szultán összes adósságait kifizeti és teljes garanciát nyújt arra, hogy nem lesz bántódása. A khedive közbenjárása eddig nem vezetett eredményre.

* A Ritoók Géza irodájának ügygondnoka. A nagyváradi ügyvédi kamara néhai dr. Ritoók Géza a nagyváradi ügyvédi kar kiváló tagja irodája részére ügygondnokul dr. Váradi Odón fiatal tehetséges ügyvédet rendelte ki.

* Li-Hung-Csang — román eredetű. A bukaresti „Vointza Nazionale”, Sturdza volt miniszterelnök lapja, egy Pekingben élő dusszag, Cervea Péter nevű román levelét közli, melyben ez azt írja, hogy Li-Hung-Csang, a kit ő jól ismer, Romániából való ember. Eredeti neve Basil Alexeske és Sulinában született. 13 éves korában egy kereskedelmi hajón Kinába ment, a hol a haditengerészetbe lépett. Szerencsésjét akkor alapította meg, midőn már mint tengerész főtsízt feleségül vette Fu-Lo herceg unokahugát. Azóta folyton emelkedett. Cervea maga is neki köszönheti vagyonát, mert Li-Hung-Csang mindig protegálta őt.

* Uj postahivatal. A vész-tó-hollódi vasut vonal Fekete-Bátor állomásán „Fekete-Bátor p. u.” elnevezéssel 1901. július hó 16-án postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését az említett vasut vonalon közlekedő postavonatokkal és a talpasi posta távirtda hivattal fogja kapni. A postahiv. a postatakarépképzőközpont hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítő kerületébe Dalmi és Váka tanyákat Fekete-Bátor vasut állomás telepet, Kis-Bátor és Uj-Bátor pusztákat osztotta be a postagazgatóság.

* A szivarhamu. Angliában a férfiak, különösen gazdagok, midőn vasuti kocsi szállnak, nagyon ügyelnek arra, hogy ne kerüljenek egyedül valamely magányos hölgygel egy szakaszba. Ugyanis ebben a kődös országban, a hol a szemérmertlenséget valóságos intézményé emelték, már sok szegény kisasszony jutott nagyobb összeghez azért, hogy egy gazdag férfival egyedül lévén egy kocsiiban, egyszerre csak segélyért kiáltott s az elősiető hivatalnokoknak könnyek között panaszkolta, hogy a vele egy kocsiiban ülő férfi merényletet kísérelt meg érénye ellen. A dolognak rendszeren

a bíróságok előtt van a folytatása, mely jelentékeny kártérítésre szokta kötelezni a legtöbb esetben teljesen ártatlan urakat. A napokban londoni földalatti vasuton egy előkelő úrral történt ilyen eset. A vasuti hivatalnokok a feleket a legközelebbi rendőrszobába utasították, a hol a vádlott tagadta, hogy csak valamit is vétett volna a kisasszony ellen és ennek bizonyosságául már csaknem teljesen elszítt Havana szivarját mutatta fel, melyen még az egész hamu rajta volt. A rendőrbíró belátta, hogy a két személy együttléte nem lehetett zajos és mozgalmas, ha a szivar hamuja le nem esett és a kisasszonyt elutasította panaszával. Jó, hogy nálunk a törvények e tekintetben nem ily szigorúak, mert a magyar királyi dohányjövédék lágy és nedves gyártmányai nem igen állhatnának ki ily veszélyes tűzpróbát.

* Kossuth Ferenc Ugrán. A 48-as párt vezére, Kossuth Ferenc legközelebb Ugrára jön le, hogy a párt jelöltje, Loránt Dezső érdekében propagandát csináljon. A választópolgárok, — mint levelezőnk írja — erősen készülnek a fogadtatásra s nagy lovas bandériumot is szerveznek. Kossuth Ferenc társaságában több függetlenségi képviselő is lerándul. Hir szerint ez alkalommal meg fogja látogatni Kossuth Ferenc a belényesi választókerületet is, melyben nem kis reményekkel bont zászlót a kormánypárttal szemben Kovács Lajos, a gyulai 48-as párt elnöke.

* Éjjeli gyakorlat. A nagyváradi 7-ik huszárezred tegnap éjjeli gyakorlatot tartott. Nyolcz óra tájban vonult végig az egész ezred s Püspöki felé vonultak. Az éjjeli gyakorlatok kitűnően sikerültek. Az ezred reggel felé tért vissza a laktanyába.

* Színházi anekdoták. Charles Esquier mulatságos színházi történetekéket közöl a Revue Hekdomadaire-ben: Falconnierről szól az első anekdota, a Comédie Française művészeiről, akit néhány vidéki atyafi mindenáron föl akart léptetni képviselőnek.

— Nagyon szívesen elfogadnám a mandátumot — szól a művész.

— Fogadja el! Fogadja el! — kiáltották a választók.

— Elfogadnám, de nem lehet. Én nem foglalhatok helyet a Palais Bourbon-ban?

— S miért nem, mester?

— Mert a Comédie Française-val kötött szerződéseim értelmében nem szabad más színházban vendégszerelnem!

Sarceyról színházi körökben a következő anekdotát mesélik. A nagy kritikus az Odéon egy matinéján tartott előadást s mielőtt a pódiumon helyet foglalt, izgatottan járt-kelt a nagyteremmel szomszédos szobában.

— Valóságos lámpalázam van! — szolt mosolyogva.

— Lám, lám, — szolt Baron színész — pedig nincs is itt az a vadember Sarcey, aki megkritizálná fölolvását.

* A mezei munkásokért. Az igazságügy-miniszter elé érdekes tervet akar most a szegedi törvényszék terjeszteni. E szerint jelentékelenebb bűncselekményekért ne ítéltessenek el ezután a földmivelő munkások az aratás idejére, mert az elítélletéssel a mezei munka szenvedne kárt. Az elítelt munkások tehát csak aratás után ülnek le büntetésüket. Junius, július és augusztus hónapokra tervezi a szegedi törvényszék az apróbb kihágásokat elkövetett munkások salvus conductusát s az igazságügyminiszter valószínűleg el is fogadja a tervet.

Kifosztott ékszerüzlet.

A Belváros kellő közepén tíz lépésnyire a főpostától, a Koronaherczeg-utcában, tegnap éjjel betörték és kifosztottak egy ékszerboltot. A Koronaherczeg-utcában két rendőrszem áll éjjel-nappal. Az egyik a Kristóf-téren, a másik az utca alsó végén, a Ferenciek-terén.

A betörést azonban egyikük sem vette észre. Zajtalan redőny zárja a ház minden üzletét és a betörők nagy csendben végezheték fosztogató munkájukat. A betörésről a helyszínen járt tudósítónk ezeket jelenti.

A Koronaherczeg-utca 10. számú házat két évvel ezelőtt építették föl új palotává. A négyemeletes ház, melyen belenyulik a Zsibárus-utcába. A földszintjén csupa üzlet vonul végig, az emeleten pedig több iroda, így egy bankház is van. Mikor a házat fölépítették, kiszélesítették a járdát és az új ház frontja mélyebben fekszik, mint a mellette levő régi házak. Közvetlen a kapu mellett van özvegy Subáky Károlyné ékszerész üzlete. A boltot az udvarról háromszoros vasajtó zárja el, az utcái részén alkalmazott nehéz vasredőnyt pedig két kulccsal és egy finom szerkezetű Wertheim-féle lakattal csukják. Az üzletben két vaskassza áll, ezekben őrzik az értékesebb ékszereket és drága köveket. A kisebb értéket képviselő aranyeműeket, ezüst villákat, kanalakat, tálczákat és egyéb evőeszközöket pedig egyszerű üvegszekrényekben tartják.

Tegnap reggel hét órakor Kovács János boltiszolga elment az üzlet elé, hogy mikor Subákykné odaér, fölnyissa az üzletet. Rögtön észrevette, hogy a vasredőny végéről eltűnt a lakat és a redőny csak le van bocsájtva, de különben nyitva van. Még föl sem ocsudott meglepetéséből, már ott voltak körülötte főnöke és az üzleti segédek. Benn az üzletben minden föl volt forgatva. A vaskasszákat ugyan meg sem érintették a kellemetlen látogatók, de az üvegszekrények teljesen üresen állottak. A padló tele volt ezüst kanalakkal és törött gyertyatartókkal. A kirakatot is feltörték belülről és a mit éjszakára benne hagytak, szintén elvitték.

A főkapitányság részéről Csentericz Béla rendőrtisztviselő több detektívvel rögtön kisetett a betörés színhelyére és megindította a vizsgálatot. Kiderítette, hogy a betörők, a kik többen lehettek, professzionatus módon dolgoztak. Az utca felől törtek be az üzletbe. Lefeszítették a redő alsó lakatját, majd pedig alkulccsal felnyitották a két szélső zárat. A zajtalanul gördülő redőnyt csak éppen annyira tolták föl, hogy meghajolva bemehettek. A betörők az ékszerek megválasztását is szakértő szemmel végezték, mert csak nehezebb tárgyakat vittek magukkal. Az ezüstműveken kívül több aranyórát, gyűrűt és nyakéket is elvitték.

A betörők a helyszínen nem hagytak semmiféle bűnjelét, a miből arra lehet következtetni, hogy biztonságban és nagy nyugalommal végezték munkájukat. A Belváros különösen így nyáron, a fővárosnak legelhagyottabb része. Tíz óra felé már egy lelket sem látni arra. Éjjelkor eloltják a gyengéa pislogó gázlámpákat és valószínű, hogy a betörők ebben az időben hatoltak az üzletbe. A kár nagyságát az üzlet tulajdonosa pontosan még nem állapította meg, de 8—10.000 koronára becsüli, a mi aligha térül meg, mert az üzlet nem volt biztosítva. A rendőrség egész sereg detektívet küldött ki a betörők kutatására.

Igazságszolgáltatás.

Meghiusult lovagias tusa. A múlt hónap egy ünnepi délutánján két ifjú stracista, Singer Ignác és Rein Adolf kirándult a Zugligetbe. Hölgy is volt a társaságukban. A leánynak mintha a tűzesebben udvarló Singer Ignác tetszett volna jobban, miért is a sértődött Rein vissza akart vonulni. Ép a sűrűben sétáltak, a mikor meggyorsította a lépteit és távozni készült, miközben valami sértő megjegyzést mormolt.

— Nagysád, hagyja azt a semmi embert, — suttogta a szerencsés vetélytárs hölgye fülébe.

— Sérteni akarsz Náci? fordult vissza a másik.

— Ahogy parancsolod, Dolfi.
— Sérts akkor nyiltan.

Singer Ignác meg akarta mutatni, hogy nem gyáva nyul s megismételte a sértést. Erre Rein Adolf is pózba vágta magát és viszsaszólt:

— Tekintsd magad megpofozottnak!

Történt még egy kis szóváltás köztük, de azután a lovagias térre léptek. Aznap este összeültek a mérges afférben szereplő segítők és Singer — bocsánatot kért. Ellenben Rein Adolf hajthatatlan maradt és vért akart látni. Nem sokat, csak »első vért« s belement a teljes bandázsba is. Vágya azonban nem sikerült, mert egy fertályórával a hajnali öt órára kitűzött kardpárbaj előtt, megcsendült a rendőrség telefonja.

— Kérem, a Lovas-féle vivóteremben véres párbaj lesz . . . 5 órakor . . . Nagymező-utca . . .

— Ott leszünk, szolt vissza az inspekciós rendőrtiszt.

Hogy ki telefonált, nem lehetett megállapítani, de annyi bizonyos, hogy két detektív már ott várta a párbaj kitűzött helyén az afér hőseit s a páros viaskodásból semmi sem lett. De valami mégis. A büntető járásbíróság feleletre vonta a még mindig haragos ellenfeleket és dr. Bálint Ernő kir. ügyészi megbízott vádja után Singer Ignácot egy, Rein Adolfot pedig három napi államfogházra ítélte.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Irtá: Lucien Biart.

Franziából: K-6.

19.

Don Estevan zavarta meg a társalgást.

— Az ebéd vár! kiáltott vidám hangon. Most be kell bizonyítanod vőlegényed előtt, hogy mint háziasszony is meg fogod állni a helyedet. Aztán megnézhetjük a méneseimet, folytatta a fiatal ember felé fordulva. Van egy csikóm, mely azt hiszem, érdekelné fogja önt, azt majd megmutatom.

Az asztalnál a főhelyet a plebános foglalta el, neki főleg Micaela szolgált ki, de nem mulasztotta el jegyesét sem mindenből kétszer megkínálni, ki semmit sem mert visszautasítani, azért annyit evett, hogy a többiek nem győzték étvágját magasztalni. Barátja egy intésére Alvarez eltűnt s visszatért egy palack régi Xeresi borral, melyet beletöltött a nagy közös pohárba. Don Estevan a poharat a plebános elé tette, ki viszont az udvarnagyt kínálta meg, ez azonban erélyesen visszautasította, így tehát a plebános ivott először.

Mikor a pohár Valerianohoz jutott, ez megkínálta előbb Micaelát.

— Nagyon köszönöm, de nem kérek, felelt a leány, ki hazája szokásai szerint mint nő, nem ihatott, csak vizet.

— Ugy látszik, hogy a gondolata nem lehet nagyon kedvező rám nézve, mert fél, hogy megtalálom a pohár fenekén.

— Ó jegyesed, innod kell, kiáltottak don Estevan és a plebános vigan.

Micaela megnevetette ajkait az opál-színtü pompás itallal, miután pedig Valeriano

is ivott, visszatértek az oszlopcsarnokba, hol szivarra gyújtottak.

Anilda egy ezüst gyufatartót is hozott, melylyel Micaela a plebánost megkínálta.

— Köszönöm, gyermekem, mondá az öreg pap élvezettel szíva a finom szivart, te oly jó és oly szép vagy, hogy nem is kívánhatok mást neked, mint hogy tartson meg az Isten úgy, a mint most vagy.

Alvarez karonfogta Valeriano, ki ismerve Micaela szeretetét keresztatyja iránt, igyekezett az udvarnagynak kedvében járni.

— Ez a birtok egykor az öné lesz; mondá az udvarnag, ki a vendéget a rétek felé vezette, elég tekintélyes arra, hogy kiaknázása ne bizassék idegen kezekre. A helyett, hogy keresztleányomat elveszi messze, miért nem telep-szik ön le nálunk?

— Ön megbocsájtja büszkeségemet, de én Micaelát a fővárosba szeretném vinni, hol hozzá méltó társaságban ragyoghatna.

— Az igazi boldogság elrejtőzik, veté ellen Alvarez; miért vetné Micaelát egy oly világ zájába, melyet ő nem is ismer. Tartsa meg őt itt, az önnel is csak javára lesz.

— A döntést reá bízom. Számomra nincs más törvény, mint az ő akarata.

— Mi is megszoktuk, hogy ne legyen más, felelte Alvarez. Bevallotta már önnel, hogy szereti őnt?

— Nem, felelte Valeriano s csak ez akadályoz meg abban, hogy tökéletesen boldog legyek.

— Türelem! keresztleányom egy azok közül, kik lassuak a szerelemben, de csak egyszer szeretnek.

Ezalatt a sétálók a plebánoshoz értek, kinek lovát egy indián elővezette. A lelkész fehér köpenyt vetett vállaira, hogy megvédje a nap hevétől és nyeregbe pattant.

— Egyedül hagy visszatérni Orizavába? kérdé Valerianótól, ki neki kezét csókolt.

— Én csak éjjel térek vissza, ha don Estevan nem haragszik meg tolokodásomért.

— Bizony, felelt az ültetvényes, ha e kincsre gondolok, mit ön megkívánt, még féltékeny leszek. Ne tudna csak lovon ülni, milyen szépen haza küldeném most kocsin.

A plebános elment, don Estevan jövődő vejét az istállóhoz vezette. Egy indián sötét hozott s a lovak nyerítve futottak oda. Micaela is csatlakozott hozzájuk.

Brusco urnóját megismerve azonnal hozzá futott s igyekezett mindenképen kedvében járni. Alvarez barátja segítségével elkülönített egy fiatal lovat s kötőféket vetett a nyakába. A ló dühösen ágaskodot, de Alvarez befogta a szemét, mialatt egy indián ügyesen megnyergelte a félvad paripát. Don Estevan felpattant rá s miután néhányszor körülvágtatott vele, visszatért vendégéhez.

(Folyt köv.)

SZINHAZ.

Színház a Sport-pavillonban. A Rhédey-kerti Sport-pavillonban tudvalevőleg 17-én műkedvelők színházat fognak játszani. Naiv apró kis embergyerekek a szereplők mind, a kiket *Kürti Margit* kisasszony, a pécsi színház most szerződött tagja vezet be a művészet tudományába. A szereplők buzgólkodása annál elismerésre méltóbb, mert nemes indulat képezi a rugóját. Az előadás a szünidei gyermektelep javára készül, aminek minél több pénzt szeretnének összeszedni a műkedvelők.

Hogy a siker anél szőbb legyen, többen jegyárulásra is vállalkoztak s most sorra vesznek az emberbarátokat, hogy megnyissák a könyörtület előtt erszényüket. A mint ők mondják az eredmény nem is fog elmaradni bár ma egy kis kellemetlenség érte őket.

Az egyik jegyáruló ugyanis mintegy huszont darab belépő jegyet elveszített, a mi most nagy zavart csinál a derék műkedvelőknek. Felkérlik tehát azt, a ki megtalálta, adja vissza a jegyeket, a melyek úgy sem jogosítanak majd belépésre, de nekik nagy szükségük van rá.

TÁVIRATOK.

Sulyos vád egy kuriai bíró ellen.

— Távirati tudósítás. —

Szele József előkelő aradi ügyvéd, nemrég csödbe jutott. A vagyon leltározás alkalmával felesége a Wertheim-szék-rény felnyitása ellen tiltakozott. Ennek daczára felnyitották s nagy értékű értékpapirokat találtak benne; minek híre országsszerte nagy feltűnést keltett. Most szenzációs fordulat állott be az ügyben. A papirok között egy kuriai bíró több olyan levelét találták meg, mely a legfelsőbb ítélőfórum egyik tagját nagyon kompromittálja. Egyik német nyelvű levelének szövege állítólag a következő:

»Kedves Nagysád! Legyen nyugodt, ügye érdekében a törvény ellenére is (trout dem Gesetzes) minden meg fog történni.«

Az aradi ügyesség az eljárást folytatva tette s *Tassy Pál* nagyváradi kir. főügyésznek sürgős jelentést tettek az ügyről.

Budapest, július 12 (Saj. tud. táv.) A félhivatalos »Magyar Nemzet« ma este megjelent számában azt írja, hogy a kuriai bíró dolgáról a lapok közlése nyomán tudomást vett *Plósz Sándor* igazságügyminiszter, aki ez ügyben a szükséges lépéseket megtette.

Nyugdíjazott kuriai bíró.

Budapest, július 12. (Saját tud. táv.) A félhivatalos Magyar Nemzet értesülése szerint, *Kormos Adolf* kir. kuriai bírót saját kérésére nyugdíjazták.

Távozó főispán.

Budapest, július 12. (Saját tud. táv.) A M—g értesülése szerint *Mikó Árpád* Marosvásárhely főispánja, ma hosszasan értekezett *Szell Kálmán* miniszterelnökkel, akinek benyújtotta lemondását.

K i n a.

London, július 12. A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból: Az özvegy császárné rendeletet bocsájtott ki, a melyben elrendeli, hogy a kínai követek jelentsék be azokat a külföldön élő fiatal kínaiakat, a kik tanulmányaikban vagy egyébként kiváló tehetséget árulnak el. Ezeket a fiatal embereket a kínai kormány költségén visszahozzák Kinába, hogy megfelelő hivatalokra nevezzék ki őket.

Öngyilkos konzul.

Budapest, július 12. (Saját tud. táv.) Linczből távirják, hogy *Nódel H.* magyar-osztrák konzul ellen a lipcsei bankbukásból kifolyólag elfogatási parancsot adtak ki. Nódel amint ezt megtudta, a konzulátus helyiségében föbe lőtte magát. Azonnal meghalt.

Leszakadt függőhid.

Bukarest, július 12. A cainenii Kárpátok völgyében, amelyet az Olt folyó szel át, a folyó fölött átvezető függőhid leszakadt s a hidon haladó emberek a vízbe zuhantak. A szerencsétlenül jártak közül hetet sikerült kimenteni. Azoknak az áldozatoknak a számát, a kik a folyóban lelték sirjukat, még nem lehetett megállapítani.

Feltalálták a kormányozható léghajót.

Budapest, július 12. (Saj. tud. táv.) Párisból nagy szenzációt táviratoznak: Santos Dumon léghajós egy nagy szárnyas, csavaros léghajóval **St.-Gloudból Párisba jött, biztosan kormányozva.** Mikor visszakart térni, barátai kiabálni kezdtek:

— Az Eifel-toronyhoz!

Erre a léghajós kormányozott és felszállott az Eifel-toronyhoz. Tapsokban törtek ki erre és a lent álló óriási tömeg zajosan éljenezni kezdett. Santos Dumon **még többször körül hajózta az Eifel-tornyot, aztán biztosan kormányozva vissza ment St.-Gloudba.**

A felfedezés híre óriási szenzációt keltett. Az összes lapok hosszasan foglalkoznak s teljesen megoldva látják a kormányozható léghajó kérdését.

Az amerikai hőség.

Chicago, jul. 12. A nyugati vidéken, ahol nagy a szárazság, még most sem esett. Az állandó hőség az Egyesült-Államoknak sok kárát okozta a tengeri- és gyümölcs-termésben, sőt sok helyen, teljesen tönkretette. (M. T. I.)

Letartóztatott gróf.

Budapest, július 12. (Saját tud. táv.) Posztovszky Henrik grófot, ma délután a rendőrség családja miatt letartóztatta. Posztovszky előkelő lengyel nemesi családból származik, Nagy barátságban volt a szomorú emlékü Koritowszky Henrikkel, kivel egy **Turcsányi** nevű birtokostól egy nyaralót vásároltak, melyért aztán kölcsönt is eszközöltek ki. Turcsányi később észrevette, hogy meg van csalva s családja miatt feljelentést tett Posztovszky ellen. E feljelentés alapján tartóztatták le.

Letartóztatott kereskedő.

Szeged, július 12. A szegedi rendőrség ma este Klivinyi Gyula sertéskereskedőt hamis bukás miatt letartóztatta. A 30.000 forint tartozással szemben 15.000 forint vagyon áll rendelkezésre.

A pestis.

Marseille, július 12. A friouli kórházban még egy fűtő halt meg a Laosz csomagszállító hajó emberei közül. Ujabb pestis- eset a fűtők között nem fordult elő. A hajó utasainak és legénységének egészségi állapota kitünő.

Németlelkű magyar színigazgató.

Pozsony, július 12. (Saj. tud. táv.) Relle István színigazgató egy botrányos folyamodványát nyújtotta be a városi bizottsághoz. Az igazgató folyamodványában azt kéri, hogy engedjék meg neki, hogy nyáron át ne tartson magyar előadást és csak akkor szakítaná meg a német előadásokat, ha erre különösebb oka volna. A színügyi bizottság, mint illetéktelen nem határozott ez ügyben. A polgármester Relle folyamodványát legközelebb rendkívüli közgyűlés elé veszi.

Öngyilkos vasuti pénztáros.

Budapest, július 12. Ötvenéből szűkszavú táviratban jelentik, hogy Papp Kálmán vasuti hivatalnok, az ottani állam pénztárkezelője, ma reggel, még mielőtt a jobbparti üzletvezetőség kikül-

dött biztos a pénztár időszakos vizsgálatát megkezdte volna — meglötte magát és rövid szenvedés után meghalt. Az öngyilkosság valódi okai még ismeretlenek s hogy az nem-e nagyobb pénztári hiánnyal van kapcsolatban, azt a megkezdett pénztárvizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Lengyel üldözés Németországban.

Posen, július 12. Nagy érdeklődés mellett kezdtek meg ma tizenhárom, titkos szövetkezéssel vádolt lengyel főiskolai hallgató pórének tárgyalásait. A vádlottak közül csak öt jelent meg a tárgyaláson. A védők a tárgyalás elnapolását kérték, mert nem volt idejük az előkészületre. A bíróság elvetette kérélmüket, mire Syda ügyvéd lemondott a védői tisztról. (M. T. I.)

Transzvál.

Amsterdam, július 12. A hollandi kormány bizalmas uton tudatta Krügerrel, hogy nem szívesen látja utazásait az országban és különösen azt, hogy egyes városokban izgató beszédeket tartott a lakossághoz. A kormány kijelenti, hogy Krüger ezáltal kellemetlen helyzetbe hozhatja Hollandiát Angliával szemben, amely utóbbi már eddig is felszólalt a hollandi kormány tulságos engedékenységé ellen.

London, jul. 12. A Reuter-ügynökség jelenti Zeerustból 8-iki kelettel: Methuen tábornok Enselsburg felé menet e hó 3-án este meglepett 1 búr tábor és elfogott 43 búr. Zsákmányul esett 29 puska, 1200 darab marha, 38 szekér és 600 zsák gabona. 40 búr családot a brit táborba vittek. A búrok 3 halottat hagytak a csatatéren. Parancsnokuk elmenekült. Angol részről megebesült két ember.

Brüsszel, július 12. A transzváli harctérnek nyugati részében sok kellemetlenséget okoznak a búrok válogatott lövész-csapatái, amelyek a legutóbbi időben a Delegoa-vasutban jelentékeny károkat idéztek elő. Minden egyes lövésznek az ezredbe való fölvetelkor igazolni kell, hogy ezer jardnyira biztosan lő célba. A fokgyarmati lázadók helyzete kitünő, mert a hollandi lakosság el van keseredve, az angol katonai hatóságok kegyetlen eljárása miatt és támogatja a fölkelőket, akiknek száma öt-hat ezer. Remélhetőleg három hónapon belül háromszor akkora lesz a számuk.

Leszakadt hid.

New-York, július 12. A New-Yorkból Chicagon át St. Louisba vezető vasuti vonalon Springfield közelében (Pennsylvániában) leszakadt egy hid. Kilencz munkás életét vesztette és nyolcz megsebesült. A szerencsétlenül járt munkások legnagyobbára olaszok (M. T. I.)

Kirabolt gőzmalom.

Szegszárd, jul. 12. (Saj. tud. táv.) Itt ma viradóra a Szász testvérek gőzmalomtulajdonosok üzletét kirabolták. 1400 korona készpénzt, sok váltót., kötelezvényt s üzleti könyveket vittek el.

KOZGAZDASAG.

Meszet vagy gypszet használjunk.

Utóbbi időben a meszet hova tovább nagyobb mennyiségben használják gazdáink trágyául, de nagyon sokan abban a véleményben vannak, hogy a gypsz is ugyanazon hatást fejt ki, mint a mész, s mert a gypsz az ország némely pontján valamivel olcsóbb mint a mész, nem ösmervéa a kettő hatása közötti különbséget, gypszet használnak mész helyett.

Pedig a gypsz és a mész hatása nem egyenlő.

Mindkettő indirekt trágya, de a gypsz a pillangós virágok speciális trágyája, míg más növények alá használva nem fog kellő eredményt feltüntetni. A herések, luczernásoknak felültrágyázása azonban a legtöbbszőr igen kedvező eredménnyel jár. A gypsz ezen jó hatásának okát nem tudjuk biztosan, de valószínű, hogy a talajban levő kálit szabadítja fel. A mész szintén indirekt trágya, de főleg agyag talajra való, mert annak kedvezőtlen fizikai tulajdonosságait megszünteti, csökkenti nevezetesen összeállóságát, kötöttségét és gyorsítva a tápanyagok felbomlását, megszünteti a talajtevéketlenségét. Daczára ezen jó tulajdonságainak, még sem ajánlható mindenütt a meszesítés, noha hazai talajainknak legtöbbje mész-szegény.

Nem ajánlható pedig azért, mert a mész ostora a talajnak s bár előbb busás terméseket ad, utóbb azonban a talaj kimerülését vonja maga után, ha csak a talajt kellően dus trágyázásban nem részesítjük, hogy ilyen módon a tápanyag felbomlását kellően ellensúlyozzuk. Ha azonban háromévenként 200 mm. istállótrágyával s 1 1/2 mm. szuperfoszfáttal látjuk el holdanként s ezen kívül minden 5-6-ik évben 10-20 mm. meszet szórunk ki, akkor olyan terméseredményeket fogunk látni, a mely felett magunk is csodálkozni fogunk Ilyen trágyázás mellett nincs okunk attól tartani, hogy talajunkat kizsaroljuk; az a legnagyobb terméshozamok daczára állandóan egyenletes terméseket fog adni.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad indul	730	950	—	—	435	—	858
Vásártér >	729	946	*1133	235	427	648	850
V.-Velence >	740	1000	1149	301	445	705	915
Rontó f >	754	1014	1203	314	459	718	929
Püspök-fürdő >	805	1025	1209	321	509	725	939
Félix-fürdő érck.	817	1037	1220	333	521	737	951

Félix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő indul	820	1042	*1221	335	524	741	953
Püspök-fürdő >	838	1100	1232	347	541	753	—
Rontó f >	842	1104	1236	351	545	755	1000
V.-Velence >	855	1117	1249	406	600	811	1013
Vásártér >	905	1131	104	421	608	826	1029
Nagyvárad érck.	911	1127	—	—	615	—	1023

A *-gal jelölt csak vásár- és ünnepnap közlekedik

Reich Jenő és Társa**Tőzsde jelentése.**

— A Tiszántúl eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 12.	
Buza októberre	8.10
Buza áprilisra	5.16
Tengeri	6.88
Rozs okt.	6.86
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, július 12.	
Osztrák hitel	664.75
Magyar hitel	668.—
Allamvasut	655.—
Rimamurányi	446.50
Magyar jelzálog	447.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.—
Magyar koronajárdék	92.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	120.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.20
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	178.50
Tiszszabályozás szegeci sorsjegyek kölcsön	144.50
Osztrák járadék papírban	98.75
Osztrák járadék ezüstben	98.75
Osztrák járadék aranyban	117.60
Osztrák korona járadék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bank részvény	16.40
Nagyar hitelbankrészvény	622.—
Osztrák hitelintézet részvény	623.—
Párisi vista	95.15
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.04
Németbirodalmi márka	117.47
London vista	239.60
20 márkás arany	28.48

A szerkesztésért előfizetők:

Dr. VUCSKICS GYULA.**ELSŐ NAGYVÁRADI MECHANIKAI**Telefon-szám
398.**GÖZMOSÓDA.**Telefon-szám
398.A legújabb angol és amerikai gépekkel felszerelve **üzemét****Kolozsvári-utca 5. sz. gyártelepen megkezdte.**

Elvállal minden minőségű fehérnemű, kelengye és függönyök teljes tisztítását (mosva és vasalva.)
A ruhaneműek a vállalat kocsiján hozatnak el és szállítatnak haza. A mosás tiszta **vízvezetéki vízzel** történik és a ruha rongálása, a gépek szerkezeténél fogva teljesen ki van zárva, minek meggyőződése céljából a vállalat gyártelepén bárkit szívesen lát.

Vidékről érkező küldeményeket **3 napon belül** szállít. — Megrendelések telefon vagy levelező-lap útján történhetnek.

144-10-10

Első nagyváradai mechanikai gőzmosóda.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szíves tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek, Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

147-8-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok**raktára.**

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.